

ЗАТВЕРДЖЕНО

Заступник голови Вченої ради
Інституту гідробіології НАН України

д.б.н. проф.

Володимир ЮРИШИНЕЦЬ

ПРАВИЛА ПРИЙОМУ ДО АСПІРАНТУРИ І ДОКТОРАНТУРИ

Інституту гідробіології Національної академії наук України у 2022–2023 році

І. Загальні засади

1. Правила прийому на навчання для здобуття вищої освіти Інституту гідробіології НАН України у 2022 році (далі Правила прийому) розроблені відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 № 261 «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)» та Порядку прийому на навчання для здобуття вищої освіти в 2022 році, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 27 квітня 2022 року № 392 (зі змінами, внесеними наказом Міністерства освіти і науки України від 02 травня 2022 року № 400) та зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 03 травня 2022 року за № 487/37823., та затверджені Вченою радою Інституту гідробіології НАН України (далі Інститут) у 2022 році (прот. № 2 від 28.10.2021 р.), зі змінами, затвердженими Вченою радою Інституту (прот. № 6 від 28.06.2022 р. та прот. № 15 від 22.12.2022 р.).
2. Аспірантура є основною формою підготовки науково-педагогічних та наукових кадрів вищої кваліфікації, що відповідає третьому (освітньо-науковому) рівню вищої освіти, успішне виконання освітньо-наукової програми якого передбачає присудження ступеня доктора філософії.
3. Підставою для оголошення прийому до аспірантури для здобуття вищої освіти за ступенем доктора філософії є ліцензія Міністерства освіти і науки України щодо надання відповідних освітніх послуг (наказ МОН України від 03.08.2016 № 933) та ці Правила прийому до аспірантури. Прийом на навчання здійснюється в межах ліцензованого обсягу.
4. Нормативний строк підготовки доктора філософії в аспірантурі становить чотири роки.
5. Вступ поза конкурсом для здобуття ступеня доктора філософії не допускається.

6. Підготовка громадян України в аспірантурі здійснюється за рахунок коштів Державного бюджету України (за державним замовленням) або за рахунок коштів юридичних та/чи фізичних осіб (на умовах договору, зокрема за кошти грантів, які отримав Інститут на проведення наукових досліджень, за якими передбачається підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії).

7. Затверджені Вченою радою Правила прийому до аспірантури на 2022 р. – 2023 р. розміщуються на сайті Інституту та вносяться до ЄДЕБО. Затверджені правила прийому діють протягом календарного року.

8. Оголошення про конкурсний прийом до аспірантури у 2022–2023 роках розміщуються на інформаційній дошці та на сайті Інституту. Відомості про обсяг прийому за державним замовленням на підготовку науково-педагогічних кадрів через аспірантуру Інституту гідробіології НАН України зі спеціальності 091 – Біологія (ОНП гідробіологія, ОНП іхтіологія) оприлюднюються на веб-сайті не пізніше наступного робочого дня після отримання інформації.

II. Строки прийому заяв і документів, вступних випробувань, конкурсного відбору та зарахування на навчання

1. Прийом заяв і документів, вступні іспити, конкурсний відбір та зарахування на навчання до аспірантури очної (денної) навчання Інституту проводяться у робочі дні з 10 до 16 год., кім. 228.

Навчання розпочинається з 1 листопада.

III. Порядок прийому заяв і документів, проведення вступних випробувань та зарахування

1. Інститут оголошує прийом вступників до аспірантури за очною (денною) формою навчання для здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 091 Біологія:

- Освітньо-наукова програма Гідробіологія;
- Освітньо-наукова програма Іхтіологія.

На навчання приймаються особи, які здобули ступінь магістра (освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліста).

2. Прийом на навчання до аспірантури Інституту гідробіології здійснюється на конкурсній основі за результатами вступних випробувань.

3. До вступних випробувань допускаються вступники, які вчасно подали всі необхідні документи для вступу. Приймальна комісія може відмовити вступнику у допуску до проходження вступних випробувань в аспірантуру виключно у зв'язку з неподанням у встановлений термін документів, визначених Правилами прийому.

4. Для вступу до аспірантури подаються такі документи:

- заява вступника;

- засвідчена копія документа державного зразка (оригінал) про раніше здобутий освітній (освітньо-кваліфікаційний) рівень, на основі якого здійснюється вступ, та копія додатку до нього;
- особовий листок з обліку кадрів, завірений за місцем праці;
- копія трудової книжки, завірена за місцем праці;
- список опублікованих наукових праць і винаходів;
- відбитки опублікованих наукових статей/тез зі спеціальності (дві і більше);
- наукова доповідь – презентацію дослідницької пропозиції з рекомендаційним листом передбачуваного наукового керівника за результатами співбесіди;
- ксерокопія документа (одного з документів), що посвідчує особу, передбачену Законом України «Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство, посвідчують особу чи її спеціальний статус»;
- копія довідки про присвоєння ідентифікаційного номера;
- копія військово-облікового документа (для військовозобов'язаних – військового квитка або тимчасового посвідчення, а для призовників – посвідчення про приписку до призовних дільниць);
- чотири кольорові фотокартки розміром 3 x 4 см;
- рекомендацію Вченої ради вищого навчального закладу (за наявності);
- міжнародний сертифікат з іноземної мови, який засвідчує рівні B2 – C2 (за наявності);
- заява про надання згоди на збір та обробку персональних даних;
- клопотання з місця роботи про скерування на навчання до цільової аспірантури з гарантією оплати витрат на підготовку (за підписом керівника установи).

Під час подання заяви вступник пред'являє особисто оригінали:

- документа (одного з документів), що посвідчує особу, передбаченого Законом України «Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство, посвідчують особу чи її спеціальний статус»;
- військово-облікового документа (військовозобов'язаних – військового квитка або тимчасового посвідчення військовозобов'язаного, а для призовників – посвідчення про приписку до призовних дільниць);
- документа державного зразка про раніше здобутий освітній ступінь (освітньо-кваліфікаційний рівень), на основі якого здійснюється вступ, і додаток до нього.

Усі копії документів засвідчуються за оригіналами приймальною комісією Інституту гідробіології. Копії документів без пред'явлення оригіналів не приймаються.

5. Особам, допущеним за рішенням приймальної комісії до вступних іспитів в аспірантуру, надається відпустка для підготовки та складання іспитів згідно з чинним законодавством України.

6. Вступні випробування на навчання для здобуття ступеня доктора філософії складаються з вступних іспитів:

- зі спеціальності 091 – Біологія (ОНП гідробіологія) або 091 – Біологія (ОНП іхтіологія) (в обсязі стандарту вищої освіти магістра з відповідної спеціальності);
- з іноземної мови (англійської, німецької або французької) за програмою, яка відповідає рівню B2 Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти.

7. Вступник, який підтвердив свій рівень знання дійсним сертифікатом (рівня B2-C2), звільняється від складання вступного іспиту з іноземної мови. Під час визначення результатів конкурсу зазначені сертифікати прирівнюються до результатів вступного іспиту з іноземної мови з найвищим балом.

8. Вступникам, які вступають до аспірантури Інституту з іншої галузі знань (спеціальності) чим та, яка зазначена в їхньому дипломі магістра, можуть бути призначені додаткові вступні випробування.

9. Вступні іспити до аспірантури проводяться предметними комісіями у кількості 3–5 осіб, що призначаються наказом директора Інституту, до складу яких включаються доктори наук та доктори філософії, які здійснюють наукові дослідження у відповідній спеціальності чи відповідають за виконання освітньо-наукової програми. До предметних комісій можуть також бути призначені потенційні наукові керівники вступників.

10. Знання та вміння, продемонстровані вступниками до аспірантури на кожному іспиті, оцінюються за 100-бальною шкалою. Вступники, які наберуть менш як 61 бал вступного іспиту зі спеціальності чи іноземної мови, позбавлятимуться права участі в конкурсі.

11. Конкурсний відбір осіб, які вступають на навчання для здобуття ступеня доктора філософії, відбуватиметься за сумою балів, отриманих за вступні іспити зі спеціальності та іноземної мови, а також додаткових балів, нарахованих за навчальні та наукові досягнення та дослідницьку пропозицію.

12. Дослідницька пропозиція – це науковий текст, підготовлений вступником до аспірантури, в якому обґрунтовується тематика майбутнього дисертаційного дослідження, його актуальність, стан розробки у вітчизняній та зарубіжній науці; можливі шляхи розв'язання поставлених задач тощо (14 кегль, 5 – 10 стор.). На основі поданого тексту вступник готує презентацію, з якою виступає перед предметною комісією.

13. Додаткові бали за наукові та навчальні досягнення вступників до аспірантури та дослідницька пропозиція оцінюється на вступному іспиті зі спеціальності предметною комісією з прийому вступного іспиту зі спеціальності. Порядок нарахування додаткових балів за навчальні/наукові досягнення для вступників подано у Додатку 1.

14. Конкурсний бал (КБ) особи формуватиметься за формулою:

$$\text{КБ} = \text{ВІС} + \text{ВІМ} + \text{ДБ}, \text{ де:}$$

- ВІС – результат вступного іспиту зі спеціальності (за 100 бальною шкалою),
- ВІМ – результат вступного іспиту іноземної мови (за 100 бальною шкалою),
- ДБ – додаткові бали за навчальні та наукові досягнення (за 100 бальною шкалою), де до 50 балів складає дослідницька пропозиція, та до 50 балів – попередні академічні досягнення (додаток 1).

15. У разі одержання однакової кількості балів переважне право при зарахуванні до аспірантури мають вступники:

- рекомендовані до вступу в аспірантуру вченою радою ЗВО (наукової установи);
- які успішно закінчили магістратуру, отримавши диплом магістра з відзнакою;
- мають наукові статті.

16. За результатами проведення вступних випробувань до аспірантури приймальна комісія приймає рішення щодо кожного вступника за процедурою, визначеною Правилами прийому до аспірантури Інституту гідробіології НАН України. Рейтинговий список вступників до аспірантури, які рекомендуються до зарахування, оприлюднюються на інформаційному стенді приймальної комісії інституту та/або на веб-сторінці.

17. Особи, які без поважних причин не з'явились на вступні випробування у визначений розкладом час; особи, знання яких було оцінено балами нижче встановленого Правилами прийому мінімального рівня та особи, які забрали документи після дати закінчення прийому документів, до участі в наступних вступних випробуваннях та у конкурсному відборі не допускаються.

18. Зарахування до аспірантури проводиться наказом директора Інституту на підставі рішення приймальної комісії.

19. Роботи вступників, виконані ними на вступних іспитах, які не прийняті на навчання, зберігаються не менше одного року, після чого знищуються, про що складається акт.

20. Апеляції на результати вступних випробувань, що проведені Інститутом, розглядає апеляційна комісія, склад та порядок роботи якої затверджуються наказом директора.

21. Договір із замовником щодо навчання за рахунок коштів фізичних та юридичних осіб укладається після видання наказу про зарахування. Оплата навчання здійснюється згідно з договором, укладеним сторонами.

22. Кожному аспіранту одночасно з його зарахуванням відповідним наказом директора Інституту призначається науковий керівник – штатний науковий працівник з науковим ступенем. Кількість аспірантів, прикріплених до наукового керівника – доктора наук, не повинна перевищувати 5 осіб одночасно (разом з докторантами), а для наукового керівника – доктора філософії – 3 осіб, включно з аспірантами, підготовка яких здійснюється поза державним замовленням.

23. Рішенням вченої ради одному аспіранту може бути призначено два або більше наукових керівників з відповідним розподілом годин навчального навантаження між ними.

24. Особи, які раніше навчалися в аспірантурі (ад'юнктурі) за державним замовленням і не захистилися або була відраховані з неї завчасно, мають право повторного вступу для безоплатного здобуття вищої освіти на третьому рівні за умови відшкодування коштів, витрачених на оплату послуг з підготовки фахівців, відповідно до «Порядку відшкодування коштів державного або місцевого бюджету, витрачених на оплату послуг з підготовки фахівців, затвердженого постановою КМ України від 26.08.2015 р. № 658.

25. Взаємозобов'язання Інституту та аспіранта, що навчається за державним замовленням, визначаються в Угоді, яку протягом першого місяця навчання підписують аспірант та директор Інституту.

26. Аспіранти денної форми навчання отримують академічну стипендію у разі зарахування на навчання за державним замовленням у відповідності з чинним законодавством України. Іногородні аспіранти забезпечуються гуртожитком.

27. Відповідно до чинного законодавства України аспіранти користуються щорічно канікулами тривалістю до двох календарних місяців (липень-серпень), які включаються до загального терміну навчання.

28. Аспіранти мають право на роботу у режимі неповного робочого часу (але не більш як на 0,5 ставки за займаною посадою) відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 28 грудня 2016 р. № 1050.

IV. Особливості зарахування до докторантури

29. Інститут оголошує про прийом вступників до докторантури за очною (денною) формою навчання для здобуття наукового ступеня доктора наук за спеціальністю 091 Біологія за наявності попередньо запланованого місця (заяви від майбутнього докторанта з візою передбачуваного наукового консультанта на ім'я директора Інституту приймаються протягом січня на наступний навчальний рік).

30. Вступ до докторантури здійснюється на конкурсній основі відповідно до цих Правил.

31. Прийом заяв і документів, розгляд розгорнутої пропозиції, конкурсний відбір та зарахування на навчання в докторантуру проводиться в такі строки:

Етапи вступної кампанії	Денна (очна) форма навчання
Прийом заяв про намір вступити до докторантури на наступний навчальний рік	1 січня – 1 лютого
Прийом заяв та документів: I етап: II етап:	1 березня – 1 квітня 1 вересня – 1 жовтня
Розгляд поданих документів: I етап: II етап:	до 15 квітня до 15 жовтня
Затвердження Вченою радою Інституту рекомендацій відділів щодо зарахування в докторантуру (не пізніше): I етап: II етап:	10 квітня – 30 квітня 10 жовтня – 30 жовтня
Терміни зарахування вступників до докторантури (не пізніше) I етап: II етап:	30 травня 10 грудня

32. Перелік документів, необхідних для вступу до докторантури Інституту:

- документ, що посвідчує особу та громадянство (паспорт громадянина України, паспорт громадянина України для виїзду за кордон або інший документ відповідно до ст. 5 Закону України «Про громадянство»);
- документ державного зразка (оригінал) про раніше здобутий освітній рівень, і додаток до нього;
- копія диплома доктора філософії або кандидата наук;
- особовий листок з обліку кадрів;
- список опублікованих наукових праць;
- письмова характеристика наукової діяльності вступника, складена доктором наук, який є штатним науковим працівником Інституту, із згодою бути науковим консультантом в разі його вступу до докторантури;

- розгорнута пропозиція;
- чотири кольорових фотокарток розміром 3 x 4 см.

33. Особа, яка подає для вступу до докторантури диплом, що виданий іноземним вищим навчальним закладом, допускається до вступу нарівні з іншими вступниками. У разі позитивного рішення Вченої ради Інституту щодо зарахування такого вступника в докторантуру Вчена рада Інституту одночасно приймає рішення про визнання його диплома. У разі відмови Вчена рада надає вступнику обґрунтоване пояснення причин такої відмови.

34. До докторантури Інституту приймаються особи, які мають ступінь доктора філософії (кандидата наук), наукові здобутки та опубліковані праці з обраної спеціальності (зокрема публікації в міжнародних реферованих журналах, індексованих в наукометричних базах, згідно з вимогами до рівня наукової кваліфікації осіб, які здобувають наукові ступені) і які мають наукові результати, що потребують завершення або оформлення у вигляді дисертації, монографії чи наукової доповіді за сукупністю статей.

35. Для вступу до докторантури вступник не менше ніж за два місяці до вступу подає до свого наукового відділу розгорнуту пропозицію, в якій міститься план дослідницької роботи та інформація про обсяг наукової роботи, необхідної для підготовки результатів проведених досліджень до захисту. Протягом місяця з дня надходження документів від вступника відповідний відділ заслуховує наукову доповідь і шляхом голосування визначає можливість зарахування вступника до докторантури та подає висновки на розгляд Вченої ради Інституту.

36. Після позитивного рішення підрозділу щодо розгорнутої пропозиції та відповідності претендента вимогам до вступу, вступник до докторантури подає вченому секретарю Інституту документи, визначені п. 32 цих Правил та висновки відділу.

Вчена рада Інституту в місячний строк розглядає висновки відділу щодо вступника, заслуховує його розгорнуту пропозицію і, у випадку позитивного рішення, затверджує тему, орієнтовний план-проспект дисертації та приймає рішення про його зарахування до докторантури та відповідно до наданої характеристики наукової діяльності вступника призначає докторанту наукового консультанта з числа штатних наукових працівників Інституту із ступенем доктора наук з відповідної спеціальності. Рішення Вченої ради затверджується і оформляється наказом директора Інституту.

Правила прийому до аспірантури та докторантури у 2022–2023 роках розглянуто та затверджено на засіданні Вченої ради Інституту гідробіології НАН України (прот. № 6 від 28.06.2022 р.), зі змінами (прот. № 15 від 22.12.2022 р.).